סו א מיי' פט"ו מה"ל איסורי ביאה הלכה ח סמג לאוין קי טוש"ע אה"ע סימן ה סעיף י:

סז ב מיי' שם הלכה ג טוש"ע שם סעיף ב:

סח ג מיי' שם הלכה ה טוש"ע שם סעיף ה:

סט ד מיי' שם הלכה ד טוש"ע שם סעיף ב:

ע ה מיי' שם טוש"ע שם סעיף ג:

הגהות הב"ח

(ה) גמ' משום דאתיתו ממולאי: (ו) רש"י ד"ה כרות שפכה כתיב ופיו: (ז) ד"ה ואם נשתייר וכו' קלי (פי' אכרות וכו' דכא) תוס"פ. וי"ב נס"ל אינו ותוס' תלמיד הגי' הו לפרש דברי רש"י:

נוסחא

מני דבגוד דבא וכרות שפכה הינו באותו מקום

ולאחר כריתה: נקב למטה מעטרה: בסוף הגיד כלפי קרקע והולך הנקב באלכסון ויוצא כנגדו למעלה מן העטרה כלפי הגוף: לאכשורי. הוא לון שני הנקב למעלה מעטרה בשר בעלמא הוא כדקתני מתניתין אם נשתייר מן העטרה מלא החוט בשר, עטרה= שורה גבוה המקפת סביבות הגיד: כל שהוא. כיון שהנקב עובר דרך על פני כל העטרה אפי' נקב כל שהוא מעכבת תולדתו ופסול: ואם נשתייר מעטרה כו'. מתני' היא (ועיל דף ע.) ואכריתה קלי (ג) (פירש אכרות שפכה ולא אפלוג דכא): וכלפי לאחור. לגד גופו נשתייר מלא הנער על פני רוב הקיפה אבל אם נתחכה כלפי הגוף ונשתייר מלא החוט מן העטרה על פני היקף כל הגיד בגלה כלפי קרקע פסול: בקולמוס. כמיתוך קולמוס שמתחכין את חודו באלכסון לכתוב בה: כמרזב. שנתקב כסילון ויש לו דפנות מב' לדדים והתקב באמצע כמין לגור: כמרזב שליט בה אורא. כרות ונכנס לתוך הדפנות ומתקבר הגיד לתוכו ואין הזרע מתבטל: בקולמוס. לא שליט אורא בתוך הגיד ומתבטל הזרע בחימום הכלכתו: האי גריד. כמרזב גריד שכבת זרע מן הגוף בשעת תשמיש ומזריע שהרי לא נחסר הגיד מעובין וטוגע בצידי הרחם ומתחמם ומוציא ויורה כחץ: והאי לא גריד. בקולמוס ע"י שנחסר עובין ואינו טוגע בכותלי הרחם אין מתחמם כל כך ואין נמשך מתוך הגוף בקילוח אלא שותת: מידי דהוה אכרזא דחביתא. שקלר ודק מלפניו ואינו טוגע בכותלי נקב החבית בפניו וכשהוא תוחבו ובא על עביו טוגע כך אע"ג שאין לאם הגיד טוגע מפניו, מתחמם הוא מחמת עגינת אחוריו אית דאמרי בקולמוס גריד שכבת זרע ממטי אמה ומוציאו ואין נקלט ברוח דחביתא שאין שיפוע ראשו טוגע בדופני החבית שבפנים: ואפילו נכרת נמי. כל הגיד דהא תנן אם נשתייר מעטרה מלא החוט כשר אע"פ שנחתך כל שמעטרה ולמטה: לשבושי למרימר. לידע אם מחודד הוא להשיב על שאלתו: הוה שובבא. דהוה כמרזב: שפייה. חתך הבשר מכל לד וגטל דופני מרזב ונעשו בקולמוס ואכשריה כרב הונא: גובתא = קנה, נקב שראוי להוציא בו זרע כשתים והיה מוציא קרי דרך מי רגלים תניא בבכורות (דף מד:) שני נקבים יש באדם אחד מוציא שתן ואחד מוציא שכבת זרע וביניהן כקליפת השום: קטנים. מי רגלים: לאכשורי. שהרי אין כאן לא פצוע ולא דך ולא כרות.

ואמר רבינו תם דיש לחלק בין מיטלה הבילה לפליטה דכשמיטלה לגמרי מוליד מידי דהוה אמיטול הקחול (חולין דף נה.) דכשרה ונקב בכומכיה טריפה והא דאמר לקמן בין שנכרתו בילים בין חוטי בילים היינו דוקא שניהן אבל נכרת אחת מן הבילים כשר ואף אם תמצי לומר דר' ישמעאל לפלוגי אחת קמא קמא אחי הלכתא כוותיה כיון שנשמע מפי חכמים בכרם ביבנה להוה סמכא כדאמר בהחולין (נעיל מב:) ממתני' דכרמא הדר ביה ובירושלמי נמי משמע דהלכה דכשר אבל משמע דאין מוליד דא"ר זירא שמעתי שהלכה כרבי ישמעאל ואמר נמי שמואל אם אם יבא לפני בעל בילה אחת אני מכשירו א"ר יודן בר חנינא ובלבד שנימין אר"י שיש לפרש בתרי גווני כלומר דוקא שנטלה אחת והאחת שנימה כשר אבל נפלטה אפילו אחת גרע טפי כדפי' אבל יותר גראה לר"י לפרש שהם שתי חיבות ובלבד בשל ימין וחומרא גדולה וטוב להזהיר לרופאים לחתוך של שמאל אם אפשר ומסייט דטובדא הוה קמיה דרבי אמי א"ל אין כדאי את שריי ליה אלא הוי ידעה דלא מוליד משמע דלכולהו הלכה כרבי ישמעאל דמכשר ומשמע אם מתוך המסקנא דאיירי בידי אדם: **ניקב** למטה מן העטרה שכנגדו למעלה מן העטרה. ואר"י דעל גב גיד העטרה מתרכת ובחתמוט של גיד הולכת ומתקלרת לראש הגויה וקאמר ניקב למטה מן העטרה בעליונו של גיד והנקב מפולש והוי בחתמוט של גיד למעלה מן העטרה לפי שמתקלרת שם וקאמר סבר רבי חייא לאכשורי כיון דמלא אחד דהיינו בעליונו הוי למטה מעטרה ומסיק דעטרה כל שהוא מעכבת ופסול כיון שמלא אחד הוא למעלה מן העטרה ועדיה דנקב מפולש בעינן דאין לומר אפילו לא ניקב אלא עד חלל הגיד ואפילו למטה מעטרה פסול כיון שאם היה נקב מעבר אל עבר היה בלר אחד למעלה מעטרה דהא מכשרינן בסמוך בקולמוס וכמרזב וכיון דאפי' נחתך לגמרי כשר כל שכן ניקב: כמרזב פסולה-האי שליט בה אוירא והאי לא שליט בה אוירא, ורב חסדא אמר כמרזב כשרה בקולמוס פסולה-האי גריד והאי לא גריד, אמר רבא כוותיה דרב הונא מסתברא-האי לא שליט בה אוירא והאי שליט בה אוירא, אי משום גרידותא, מידי דהוה אברזא דחביתא, אמר ליה רבינא למרימר הכי אמר מר זוטרא משמיה דרב פפא הלכתא בין בקולמוס בין כמרזב כשרה מיהו מיבעיא ליה למטה מעטרה או למעלה? פשיטא דלמעלה מעטרה דאי ס"ד למטה מעטרה אפילו נכרת נמי, ורבינא לשבושי למרימר הוא דבעי, ההוא עובדא דהוה במתא מחסיא שפייה מר בר רב אשי בקולמוס ואכשריה. ההוא עובדא דהוה בפומבדיתא איסתתים גובתא דזרע ואפיק במקום קטנים סבר רב ביבי בר אביי לאכשורי, אמר רב פפי משום (ה) (דאתו) ממולאי

[ע"ל פצוע פי' פגום כמו פרוע כדכתיב כי פרעה אהרן והוא דבר שנעשה בידי אדם עכון מנך פגע כשם דבינו מגגאל]

[ע"ל פצוע פי' פגום בידי שמים אבל אינו כמו פרוע והוא דבר שנעשה בידי אדם עכון מנך פגע כשם דבינו מגגאל]

תוס' חד מקמאי

נקב (לעלה) [לפפה] מעטרה שכנגדו למעלה מעטרה סבר ר' חייא לאכשורי. א"ל ר' אבא הכי אמר ריב"ל עטרה כל שהיא כל שהוא מעכבת: הא דתנן אם נשתייר מעטרה כולם (בשר) [השערה כשר] אבר עלה בגמ' יתיב רבינא וקא מבעיא ליה מלא החוט שאמרו ע"פ כולה או ע"פ רובה. א"ל רבה תוספאה מלא החוט ע"פ רובה וכלפי ראשה אמר מר זוטרא משמיה דרבינא הלכתא בין בקולמוס בין כמרזב כשר מ"הא קא מיבעיא ליה למטה מעטרה או למעלה מעטרה פשיטא דלמעלה מעטרה דאי למטה מעטרה אפילו נכרת. ההיא עובדא דהוה בפומבדיתא דאסתתים גובתא דשכבת זרע ואפיק במקום קטנים סבר רב ביבי בר אביי לאכשורי אמר רב פפי

הגהות הגר"א

[א] גמ' רובה. ל"נ ג' הרמ"ם כולה. (ועמ"ש רבינו בפ"ה מ"ה פ"ו מ"ה):

נוסחא

ניקב שנכרת ונשתייר מן העטרה

נוסחא

גיר עגבת ונשתייר מן העטרה אוכ"ו גיר יעב"ן רבה בחוג הטורה בטר

נוסחא/מבנה

כי הונא/ריחצא חולקים בדינן גיד בקולמוס/כמרזב

נוסחא

שבת צרע ה"ג אות מ"נוגר מ' הגלים